

Rp5100 (ISVU: 31384)

Biblija – Stari Zavjet 2021./2022.

ponedjeljak 11:15, srijeda 10:15, ECTS 6

amdg.ffrz.hr → nastava

Mudrosne knjige (i Psalmi)

Biblija –

Stari Zavjet

Temeljni religijski i religiološki dokument

amdg.ffrz.hr

→ **Nastava: Biblija** → **Stari zavjet**

Literatura, Audio udžbenik

Rp5100 (ISVU: 31384)

Biblija – Stari Zavjet 2021./2022.

ponedjeljak 11:15, srijeda 10:15, ECTS 6

amdg.ffrz.hr → nastava

Mudrosne knjige i Psalmi

**Poklad biblijske mudrosti
u jezgri SZ-a**

Povijest kanona

- ❑ Mudrosne knjige u suvremenom kanonu?
- Sredina! – iz Septuaginte
 - ❑ Prošlost – sadašnjost – budućnost
- Spisi:
 - ❑ Psalmi, Job, Mudre izreke, Pjesma nad pjesmama, Propovjednik
 - ❑ = molitva, patnja, odgoj, ljubav, korist
- LXX:
 - ❑ Knjiga Mudrosti, Knjiga Sirahova = povijest
- **7 knjiga u središtu Staroga zavjeta**
 - ❑ Jeruzalemska Biblija: Job prije Psalama, Propovjednik prije Pj (kao LXX i Vg)
 - ❑ U HB Psalmi na početku, a Pj prije Prop

Pouka u dijalogu

- ***Pedagoški početak:***
Knjiga Mudrosti!
 - **Ustroj biblijske mudrosti:**
- **“Poslušaj, sine moj!”**
 - **Izvor u Izl 13,14 i Pnz 6,20s**
- **“Odgovori sinu!”**
 - **“יהוה nas je izveo jakom rukom” (Izl 13,14; Pnz 6,21)**
 - **תורה Tora = Pouka**
- **Tko poučava u Izr 1,8; 6,20; 31,1?**
 - **Pouka oca, naputak majke (Izr 1,8)**
 - **Zapovijedi oca, nauk majčin (Izr 6,20)**
 - **Majka poučavala kralja (Izr 31,1)**

Mudrac i mudrost

- Tko je Mudrac u
Izr 1,1, Pj 1,1, Prop 1,1?
- Salomon, sin Davidov,
kralj (Izr 1,1)
- Salomonova pjesma (Pj 1,1)
- Davidov sin, kralj (Prop 1,1)
 - Molitva u 1 Kr 3,6-9
 - **לב שמע** *leb šomé^a* “srce koje sluša” (1 Kr 3,9)
 - Kako su nastale knjige prema Izr 25,1?
- Ezekijina akademija – prikupili

Rp5100 (ISVU: 31384)

Biblija – Stari Zavjet 2021./2022.

ponedjeljak 11:15, srijeda 10:15, ECTS 6

amdg.ffrz.hr → nastava

Knjiga o Jobu

*Pravednik-patnik
u potrazi za Božjim
odgovorom*

Leon Bonnat, Job The Lilith Gallery of Toronto

Tko je Job

- Job 1,1:
- Neki čovjek iz zemlje Us (Post 22,21; Tuž 4,21) imenom Job אִיּוֹב 'ijjôb
 - = “Gdje je otac?” 'ajja- 'abu (akad.); hebr. “učiniti neprijateljem”
 - Sin istoka (1,3)
 - + Noa i Daniel (Ez 14,14)
 - Ljudske teme kao Post 1-11
- יהוה u Job 1,21; 12,9
 - “יהוה dao, uzeo” (1,21)
 - “ruka Božja (KS)” 12,9
 - “ruka Gospodnja” (Šarić)

- Prema djeci (1,5)?
 - Paljenice za 7 sinova
- karakter u 1,1.8; 2,3?
 - čestit, pošten (osobni integritet),
 - prav,
 - bogobožan,
 - kloni se zla (1,1.8; 2,3)
- + Božji sluga (1,8; 2,3)

Uvod – zemaljski

- Jobovska zla (1,14.16.17.19)
 - Sluge i krupna stoka (1,14)
 - Sluge i sitna stoka (16)
 - Sluge i deve (17)
 - Djeca (19)
- Novo stanje sažeto u 1,21
 - Gol (Job 1,21 – Post 3,10)
 - bez stoke, pastira, djece
- Prva Jobova reakcija u 1,20-22:
 - žalost,
 - klanjanje Bogu,
 - *blagoslov* (usp. Post 12.14)

- Novo zlo u 2,7?
 - Bolest, osobni život
- Središnje pitanje u 2,9?
 - Jobova žena: Još u čestitosti? (2,9)
 - *Kakva korist?* (Prop 1,3)
- Bez žene – sam (usp. Post 2s)

Gornja pozornica

- nebesko vijeće: npr. יהוה u 1,8?
- “*sluga moj Job...*”
- שָׂטָן *śāṭān* Protivnik u 1,9?
- “*Zar se uzalud boji Boga?*”
 - הִנָּם *hinam* (1,9) → *Uzalud* izazvao (2,3)
 - Kakva mu korist? (Prop 1,3)
- Čija *ruka* u 1,11s; 2,5s? U čijoj *vlasti*?
- Izazov: “*Pruži ruku*” 1,11; 2,5
 - = Božja ruka – Satan govori o Božjoj vlasti
- 3x “*U tvojoj je ruci*” 1,12 (2x); 2,6 – Božji govor
- = stanje stvari (usp. Post 3)

Zemaljski razgovori

- tri kruga – Job 3-31
 - prijatelji: 2,11
 - koliko, odakle, nakana?
- Elifaz, Bildad, Sofar
 - međunarodni, dolaze *utješiti* (2,11)
 - *Prije razgovora u 2,13?*
- Šute, na zemlji, 7 dana (2,13)
 - *Tko počinje razgovor (c3)?*
- Job prvi progovara c3
 - *Što čine prijatelji, npr. 5,7*
- optužbom množe patnju (npr. “čovjek rađa muku” 5,7)
- Bez argumenata od c26

Ilya Repin. *Job i prijatelji* 1869. Ulje na platnu.
The Russian Museum, St. Petersburg

- Job 32-37:
- Elihuov *monolog*
 - Dvije pozornice spaja molitva npr. 7,17
 - Što je čovjek da ga toliko *ti cijeniš*, da je srcu *tvojem* tako prirastao
- Upravni govor – hebrejska poezija

Job
u razgovoru
s Bogom

Job 38,1–42,6

Leon Bonnat, Job The Lilith Gallery of Toronto

Višestruk Božji odgovor

Lord answering Job out of the whirlwind, BLAKE, William (1805-06), Akvarel, Morgan Library, New York

■ 1) Prvi odgovor 38,1–42,6

□ Tko govori u 38,1; 40,1; 40,6?

■ “i odgovori יהוה Jobu” (38,1; 40,1; 40,6)

□ Tko govori u 40,3; 42,1?

■ “i odgovori Job” (40,3; 42,1)

□ Kako Job odgovara poslije
39,30; u 40,4; 42,4?

■ Šutnja →

■ → Volja za šutnjom:

“ruku na usta” (40,4)

■ → Poučljivost: “pouči me!” (42,4)

■ 2) Kome i kako Bog govori u 42,7–9?

■ Elifazu

□ negativna procjena

Konačan odgovor

- 3) 42,10-17: Epilog
- vanjski preokret (42,10):
- **שוב שבות** *šub šebut*
“preokrenuti sudbinu”
 - povijesno iskustvo Izraela:
usp. Jr 29,14; 30,18; 32,44;
33,7.11.26; 49,6.39
 - *Koliko dugo Job živi (42,16)?*
- 140 godina (42,16)
 - *U kakvom je stanju Job u 42,6?*
- još uvijek u prahu i pepelu
 - *Na kojoj je “pozornici” Job od 38,1?*
- nebesko vijeće, gornja pozornica

Jobova utjeha

- Osjećaj u 42,6?
- “Kajem se” (?)
- **נחם** *niham* ražaliti se – utjeha?
 - Usp. 2,11; 7,13; 16,2; 21,34; 29,25; 42,11:
- prijatelji žele utješiti Joba (2,11)
- nadao se utjehi od ležaja (7,13)
- prijatelji ga ne mogu utješiti (16,2; 21,34)
- bio je drugima utjeha (29,25)
- rodbina naknadno tješi (42,11)
 - Ukupno 7x

Jan Lievens, Job on the Dunghill, 1631

Jobovo oko

- עיני 'ênî “**moje oko (oči)**”
16,20 ⇔ 42,5
 - pred Bogom sa suzama (16,20)
 - Š., KS: “suze moje”
 - sada ga vidi (42,5)
- *Moje oko* + ראה ra'â “**vidjeti**”:
 - Čežnja u 19,27?
- “Njega ću gledati, svojim očima...”
 - Ostvarenje u 42,5?
- “sada te oko moje vidi” (42,5)

